

فلسفه تکنولوژی بر مبنای صدرالمتالهین و از منظر هایدگر

محمد مشکات^۱

چکیده

هایدگر بین ماهیت تکنولوژی و خود آن تفاوت می‌نهد. وی ماهیت تکنولوژی را نحوه‌ای از انکشاف و ظهور و یا نحوه‌ای از آشکار کنندگی می‌شمارد. و این نحوه را در سه دوره مورد بررسی قرار می‌دهد، پوئسیس یا فرآوردن، ابژه ساختن و نظم بخشیدن، یعنی ابژه خاص و ذخیره. وی این دوره سوم را گشتل می‌نامد. در عصر گشتل آدمی نسبت خود را با وجود فراموش یا حذف کرده است و همین منشاء بی‌خانمانی، از خود بیگانگی و بحران‌های گوناگون شده است. هایدگر مخالف تکنولوژی نیست او می‌خواهد رهیافت و تلقی ما را از نحوه انکشاف آن تغییر دهد. بی‌شک این تغییر، تغییراتی را در خود آن به دنبال دارد. چندی است جامعه ما نیز شتابان پذیرای تکنولوژی جدید است. اگر پرسش‌های هایدگر در باب تکنولوژی برای ما نیز قابل طرح باشد بر مبنای حکمت متعالیه می‌توان گفتگویی بین صدر المتالهین و هایدگر در باب این پرسش‌ها مطرح ساخت زیرا وجود و نسبت آدمی با آن برای ملاصدرا اهمیت محوری دارد. ملاصدرا می‌تواند در مورد انکشاف، ظهور وجود و نسبت آدمی با آن، از خودبیگانگی، سوژه محوری مدرن، جهان بینی عصر مدرن و علیت در فیزیک جدید به استنطاق کشیده شود و ناگفته‌های خود را در این گفتگو و استنطاق بر ملا سازد.

واژگان کلیدی: پوئسیس، گشتل، تکنولوژی، وجود، ظهور، ازخودبیگانگی، علیت.